

Sygn. I C 541/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia (del) Hanna Kaflak-Januszko
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Karina Hofman

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2019 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa S. G.

przeciwko A. M.

o rozwiązanie umowy dożywocia

I. rozwiązuje umowę dożywocia zawartą przez powódkę S. G. i pozwaną A. M. w dniu 26.10.2012 roku przed notariuszem A. C. z Kancelarii Notarialnej w L., rep. A (...) ze wskazaniem, iż następuję to ze skutkiem przeniesienia własności nieruchomości opisanej w księdze wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Lęborku KW Nr (...) wraz z prawami z nią związanymi z powrotem na powódkę S. G.;

II. nakazuje ściągnąć od pozwanej A. M. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Słupsku 6.050 zł (sześć tysięcy pięćdziesiąt złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

III. przyznaje adwokatowi M. G. ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Słupsku 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) powiększone o stawkę podatku od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za udzielenie pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Na oryginale właściwy podpis

I C 541/19

UZASADNIENIE

Powódka **S. G.** pozwem z 18 kwietnia 2019 r. wniosła o rozwiązanie umowy dożywocia, zarzucając, że pozwana nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań i pozostawiła ją bez pomocy.

Pozwana **A. M.** – córka powódki - uznała powództwo, respektując oczekiwania powódki, ale negując postawione jej zarzuty ze względu na własną ocenę relacji stron.

Sąd ustalił, co następuje:

26 października 2012 r. strony zawarły umowę dożywocia, którą powódka (ur. (...)) przeniosła na pozwaną prawo własności lokalu mieszkalnego, położonego w L., przy ul. (...) wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej (Kw nr (...) w Sądzie Rejonowym w Łęborku). Pozwana zobowiązała się zapewnić powódce dożywnie utrzymanie, polegające m.in. na przyjęciu jej jako domownika, dostarczenia wyżywienia, ubrania, światła, opału, zapewnienia odpowiedniej pomocy i pielęgnowaniu w chorobie.

bezsporne (umowa – k. 10-11)

Pozwana ok. połowy 2018 r. wyprowadziła się ze wspólnego miejsca zamieszkania stron.

dowód: zeznania pozwanego – k. 230v-233 i jego żony T. D. – k. 197-201

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu wobec uznania żądania pozwu, prowadzącego do rozwiązania sporu stron co do wykonywania umowy dożywocia. Dlatego mimo subiektywnej oceny sytuacji przez strony, co rzutowało na ich relacje o sprawie, sąd nie stwierdził okoliczności, które prowadziłyby do zanegowania uznania powództwa (art. 213 § 2 kpc.

Na podstawie art. 913 § 2 kc sąd może rozwiązać umowę dożywocia w wyjątkowych wypadkach, jeżeli dożywnik jest zbywcą nieruchomości. Regulacja ta warunkuje orzeczenie na wypadek sporu stron, a zatem skoro strony same zaakceptowały rozwiązanie umowy, nie było przeszkód, by doszło do wydania orzeczenia w sprawie, która doszła do etapu sądowego. Zauważyć można, że już samo wyprowadzenie się pozwanej od osoby w wieku powódki, która zawarła umowę, by uzyskać opiekę od domownika, wskazywało na zaistnienie istotnej okoliczności, która mogła wypełnić przesłanki z przytoczonej regulacji.

Mając na uwadze rozbieżność w poglądach prawnych, czy orzeczenie rozwiązujące umowę dożywocia, wywołuje także skutki rzeczowe, sąd po ustaleniu ze stronami akceptacji koncepcji o podwójnym charakterze tej czynności, dokonał adekwatnego zapisu sentencji rozstrzygnięcia, by jego zakres nie budził wątpliwości.

Sąd nie zawarł w sentencji orzeczenia o rygorze natychmiastowej wykonalności z art. 333 § 1 pkt. 2 kpc ze względu na przedmiot rozstrzygnięcia (zmiana stanu prawnego nieruchomości wskutek orzeczenia).

Mimo uznania powództwa i wniosków pozwanej o nieobciążania jej kosztami procesu, sąd nie rozstrzygnął o kosztach na podstawie art. 101 kpc. Strony pozostawały bowiem w sporze co do przyczynienia się do jego powstania i możliwości polubownego zakończenia na drodze pozasądowej. Sąd stwierdził, że w zaistniałej sytuacji procesowej może dokonać oceny zasadności stanowisk w zakresie niezbędnym do podjęcia decyzji o podstawie rozstrzygnięcia o kosztach procesu. I orzekł na podstawie art. 102 kpc w zw. art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych, mając na uwadze:

- brak było podstaw do zmiany postanowienia o ustanowieniu pełnomocnika z urzędu wobec uznania powództwa w odpowiedzi na pozew, gdyż mimo samodzielnych wypowiedzi powódki w sprawie z uwagi na jej wiek, brak obeznania prawnego i zawilości pozostałe do rozstrzygnięcia - pozostawała w kręgu osób, które uzyskują pomoc z urzędu i niezasadne było nie przyznawanie kosztów pełnomocnikowi, który przystąpił do czynności w sprawie i koszty te przyznano na podstawie § 8 pkt. 6 w zw. z § 2 i 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3.10.2016 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej ponoszonej z urzędu /Dz.U. tj. 2019, p. 18/,

- powódka wystąpiła do sądu, gdy pozwana zaprzestała wykonywania umowy w zakresie pozostawiania domownikiem powódki, a jednocześnie sama nie wyjaśniła tej sytuacji z powódką mimo, że zobowiązała się do wszelkiej pomocy. Dlatego dalsze ustalenia, wymagające postępowania dowodowego, na ile pozwana wywiązywała się z umowy w pozostałym zakresie i czy powódka mogła skontaktować się z pozwaną, były bezprzedmiotowe. Wobec sporu na podłożu relacji rodzinnych, opierania się powódki na doradztwie, jak powinna uregulować swoją sytuację, sąd nie

znalazł podstaw do odstąpienia od zasądzenia kosztów sądowych. Gdyby nie orzeczenie sądu, strony musiałyby ponieść koszty przenoszenia własności,

- przejaw dobrej woli pozwanej, by zakończyć spór bez nadawania sprawie biegu, przy wspomnianym podłożu sporu oraz braku propozycji innych działań stron, by zminimalizować koszty – sąd uwzględnił w ten sposób, by nie obciążać jej kosztami zastępstwa prawnego zapewnionego powódce,

- nie było podstaw do zasądzenia kosztów na rzecz pozwanej,

- na obecnym etapie trudna sytuacja życiowo-majątkowa pozwanej nie została wykazana, więc gdy dojdzie do egzekwowania należności Skarbu Państwa - pozwana będzie mogła ją przedstawić w trybie art. 119 i n. ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Na oryginale właściwy podpis.